

Sygn. akt II CZ 81/06

POSTANOWIENIE

Dnia 16 listopada 2006 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Krzysztof Pietrzykowski (przewodniczący)

SSN Zbigniew Kwaśniewski

SSN Hubert Wrzeszcz (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku „H.” GmbH & Co w C.
przy uczestnictwie V.M., A.M. i R.M.
o stwierdzenie wykonalności orzeczenia zagranicznego,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 16 listopada 2006 r.,
zażalenia uczestników postępowania
na postanowienie Sądu Apelacyjnego
z dnia 2 czerwca 2006 r., sygn. akt [...],

**oddała zażalenie i zasądza od uczestników na rzecz
wnioskodawcy 120 zł kosztów postępowania zażaleniowego.**

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 28 lutego 2006 r. Sąd Apelacyjny zmienił - przez wprowadzenie odpowiedniego zastrzeżenia - postanowienie Sądu Okręgowego w P. z dnia 7 grudnia 2005 r. dotyczące stwierdzenia wykonalności punktu pierwszego wyroku zaocznego Sądu Krajowego w N. z dnia 22 grudnia 2003 r., sygn. akt [...] w sprawie z powództwa „R.” GmbH & Co w C. przeciwko V.M., A.M., R.M. i firmie „R.”.

Skargę kasacyjną z dnia 13 maja 2006 r, wniesioną od tego postanowienia przez uczestników postępowania, Sąd Apelacyjny - postanowieniem z dnia 2 czerwca 2006 r. odrzucił, ponieważ nie została uiszczona od niej właściwa opłata stała, przewidziana w art. 24 pkt 3 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, poz. 1398; dalej: „ustawa o kosztach sądowych”), mimo że uczestników postępowania reprezentował zawodowy pełnomocnik procesowy.

W zażaleniu skarżący zarzucili, że odrzucenie skargi kasacyjnej nastąpiło z naruszeniem art. 24 pkt 3 ustawy o kosztach sądowych, albowiem należna od skargi opłata podlegała ustaleniu na podstawie „starej ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych”. W konkluzji zażalenia wnieśli o uchylenie postanowienia w zaskarżonej części.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 149 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych, w sprawach wszczętych przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się, do czasu zakończenia postępowania w danej instancji, dotychczasowe przepisy o kosztach sądowych.

Z przytoczonego przepisu - jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 28 czerwca 2006 r., III CZ 36/06 (nie publ.) - wynika jasno, że linią wytyczającą granicę czasową między stosowaniem ustawy dotychczasowej, a zastosowaniem ustawy nowej, jest chwila „zakończenia postępowania w danej instancji”. Ten sposób normatywnych rozstrzygnięć intertemporalnych nie jest w prawie procesowym nowy, gdyż ustawodawca - określając czynnik czasu

decydujący o stosowaniu derogowanego przepisu prawa - wielokrotnie posługuje się pojęciem „zakończenie postępowania w danej instancji” lub równoważnym „zakończenie postępowania w instancji”, ewentualnie zbliżonym - „wydanie orzeczenia kończącego postępowanie przed sądem pierwszej (wyższej) instancji” (por. art. XVI § 1 p.w. k.p.c., art. 49 ustawy z dnia 13 czerwca 1967 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, jedn. tekst: Dz. U. z 2002 r. Nr 9, poz. 88 ze zm., lub § 18 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu, Dz. U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.). Pojęcie to nie jest także obce kodeksowi postępowania cywilnego (art. 108 § 1, art. 109, art. 130³ § 2, art. 182 i art. 276), z związku z czym bywa wielokrotnie poddawane ocenie w judykaturze - a także w piśmiennictwie - w odniesieniu do sytuacji innych niż rozwiązywanie kolizji międzyczasowych. Podsumowując stan prawny, dorobek orzecznictwa i myśli prawniczej w tym zakresie należy przyjąć - jak stwierdził Sąd Najwyższy w przytoczonym postanowieniu - że przez pojęcie „zakończenie postępowania w (danej) instancji” trzeba rozumieć wydanie orzeczenia kończącego postępowanie w danej instancji, a więc wydanie wyroku (postanowienia co do istoty sprawy) lub innego orzeczenia trwale zamykającego drogę do wydania wyroku (np. postanowienia o umorzeniu postępowania, odrzucenia pozwu itd.).

Sąd Najwyższy podkreślił, że ustawodawca wyraźnie oznaczył kres stosowania ustawy dotychczasowej na czas postępowania w instancji, a nie np. na chwilę wszczęcia postępowania w wyższej instancji, łączoną zazwyczaj z wniesieniem środka zaskarżenia o charakterze dewolutywnym. Fakt ten ma istotne znaczenie przy rozstrzygnięciu kwestii międzyczasowej, bo jakkolwiek postępowanie cywilne - procesowe i nieprocesowe - przebiega w zasadzie w sposób linearny, a poszczególne instancje następują bezpośrednio po sobie, to jednak między zakończeniem postępowania w jednej a wszczęciem postępowania w kolejnej instancji dokonywane są czynności tzw. międzyinstancyjne, stanowiące łącznik między instancjami (np. czynności przygotowawcze do wniesienia środka zaskarżenia, w tym wnioski o doręczenia orzeczenia, o przywrócenie terminu do wniesienia środka zaskarżenia itd.). W wielu sytuacjach w ogóle zresztą nie

dochodzi do zainicjowania postępowania w instancji, a mimo to są podejmowane dalsze czynności, w tym czynności wykonawcze (np. wniosek o stwierdzenie prawomocności, o doręczenie odpisu dokumentu z akt sprawy itd.) lub zmierzające do wniesienia nadzwyczajnego środka zaskarżenia (np. skargi o wznowienie postępowania) itp., które trudno zakwalifikować do czynności podejmowanych w pierwszej instancji. Innymi słowy, „czas zakończenia postępowania w danej instancji”, o którym mowa w art. 149 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych, nie może być utożsamiany z „z czasem wszczęcia postępowania w kolejnej (wyższej instancji”.

Sąd Najwyższy w składzie rozpoznającym niniejsze zażalenie podziela przedstawioną wyżej wykładnię art. 149 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych. To oznacza, że w sytuacji, w której postępowanie przed Sądem Apelacyjnym zakończyło się 28 lutego 2006 r., a uczestnicy postępowania wnieśli skargę kasacyjną po wejściu w życie ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (2 marca 2006 r.), do skargi mają zastosowanie przepisy tej ustawy. Stanowisko Sądu Apelacyjnego, zajęte w zaskarżonym postanowieniu, należało więc uznać za trafne.

Z przedstawionych powodów Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji postanowienia (art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. oraz art. 98 w zw. z art. 398²¹ k.p.c.).